

Tweemaandelijks nieuwsblad van de
Stichting Wings to Victory

april 2012 nr. 31

*In deze Airmail een artikel van onze
medewerker Jaap Geense over de
Duitse radar systemen in Zeeuws-
Vlaanderen gedurende de Tweede
Wereldoorlog. Hier een foto van een
Duitse radar van het type "Wurzburg."
Deze radar is één van de weinige nog
bestaande radars van de Duitsers uit
WO2. Deze staat in het Franse
Douvres-la-Délivrande.
U kunt het allemaal lezen in Jaap's
artikel.*

www.wingstovictory.nl
info@wingstovictory.nl

AIRMAIL. 31

Van de voorzitter
 Agenda
 PH-NET
 Dre Slingerland
 Wespe
 Flying Officer F.G. Rudduck
 Crashes Zeeland Deel 22
 Herdenking 11 mei
 Nieuw in ons bezit
 Museumstuk
 Adoptieprogramma
 Berichten
 Herdenking Herkingen
 Vrijwilligers

* De Airmail is in een nieuw jasje gestoken. Een geheel nieuwe opzet, maar wel in de kleuren van Wings to Victory. Hiervoor verantwoordelijk is Joep Radsma. Joep is sinds kort vrijwilliger bij Wings to Victory en heeft de Airmail onder zijn beheer genomen.

3 **Stichting Wings to Victory**
 3 Postadres:
 4 Westweg 30
 5 4413-EG Krabbendijke
 6 Tel: 0113-503372
 15 Web: www.wingstovictory.nl
 16 Mail: info@wingstovictory.nl
 18
 19 **Bezoekadres:**
 20 Calandweg Vliegveld Midden Zeeland
 21 te Arnemuiden
 22 Geopend elke laatste zaterdagmiddag
 23 van de maand en op afspraak.
 24 **Voorzitter**
 M. van Dijk
Secretaris
 J.E.C. van Weele
Penningmeester
 Aart Walraven
Algemeen bestuurslid/adviseur
 J. van Huuksloot, L. Bakker
Samenstelling en redactie:
 Joep Radsma, Martien van Dijk

Bankrelatie:

Rabobank
 Rekeningnummer 1287 64 368
 Stichting Wings to Victory
 Westweg 30
 4413-EG Krabbendijke
 Kamer van Koophandel Middelburg
 KVK no 22062433

Doelstelling Stichting Wings to Victory:

Het blijven gedenken van de vele vliegeniers die omgekomen zijn in West Europa tijdens de Tweede Wereldoorlog, alsmede het doorgeven van de vele informatie hieromtrent aan volgende generaties.

De wintermaanden zijn weer voorbij en het voorjaar staat voor de deur.

Een tweetal lezingen werden gehouden in het vliegveld restaurant.

Het onderhoud aan de vliegtuigen is afgerond en de eerste vluchten staan al gepland, met onze eigen prijsdroppingsvlucht van 5 mei als eerste.

Eind mei de Wings to Victory donateurdag. Wij willen onze donateurs en sponsors laten zien wat we allemaal doen en hoe belangrijk deze voor ons zijn.

Zonder deze steun zouden we dit allemaal niet kunnen doen.

We hopen in samenwerking met het Polderhuis een RAF veteraan te ontvangen en deze rond te vliegen boven Zeeland.

Voor hem zal dit bijzonder zijn om na 67 jaar weer boven Zeeland te vliegen.

Maar er is meer te doen in 2012. U leest het in de Airmail en de agenda.

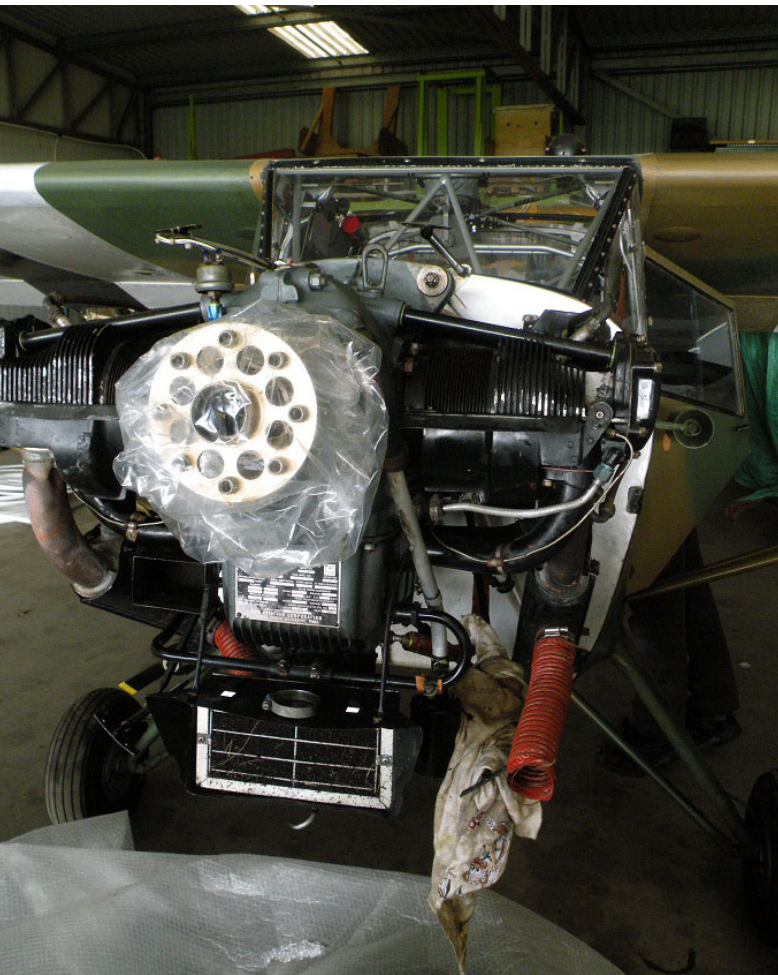
Veel leesplezier.

M. van Dijk

5 mei:	Prijsdropping vanuit vliegtuig
11 mei	Herdenking Krabbendijke
26 mei:	Donateurdag Wings to Victory
16 juni:	Vlucht Zeeuwse Veteranendag
Middelburg
16 juni:	Vlucht PH-NET/PH-UCS Groede
29 en 30 juni:	Bezoek Flying Legends Duxford per
vliegtuig
30 juni:	Veteranendag Ter Rede Vlissingen
2, 3 en 4 augustus:	Zeeuwse vliegdagen met o.a. Wings to
Victory Fly-in
25 augustus:	23e Scheldevlucht
1 september:	Uitwijk 23 ^e Scheldevlucht

Wings to Victory wordt gesteund door:

De PH-NET is gedurende de winter weer aan onderhoud onderworpen geweest.

Vooral de motor heeft het nodige onderhoud ondergaan. Een tweetal cilinders die een lage lektest hadden zijn gedemonteerd, gerepareerd en weer gemonteerd.

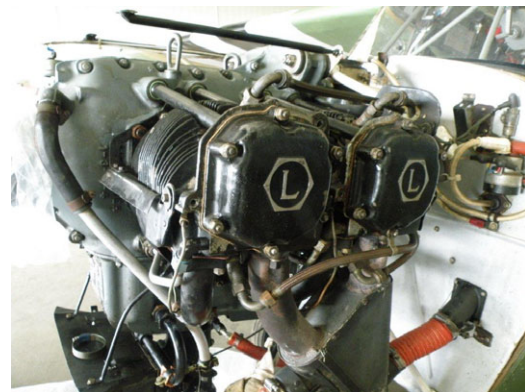
Verder zal het vliegtuig verder aangepast worden aan het verfschema zoals dit in de oorlog gebruikelijk was.

Recentelijk zijn hiervoor alle spuitsjablonen ontvangen die gebruikt zijn tijdens de uitgebreide restauratie van de NET in 1988.

Ook een houten Air Ministry doosje met daarin diverse gekleurde lenzen, afkomstig uit de RAF periode van ons vliegtuig, werd aan ons overhandigd.

Ook dit zal weer een plaatsje in de PH-NET krijgen.

Martien

OVERLIJDEN DRE SLINGERLAND

Op 22 april vernamen wij dat Dre Slingerland is overleden.

Dre was een bekende verschijning op vliegveld Seppe. Hij heeft veel betekend voor de Nederlandse Luchtvaart en is één van de oprichters van het Vliegend Museum Seppe.

Voor het museum heeft Dre menig uur gestoken in de restauratie van diverse vliegtuigen. Dre heeft op de koopvaardij gevaren en heeft gedurende de Tweede Wereldoorlog veel angstige momenten meegemaakt.

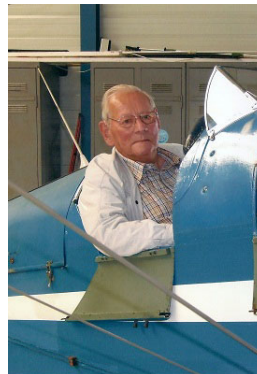
Als vlieger heeft hij veel uren gemaakt op verschillende vliegtuigtypen, waaronder de Auster.

Ook op de PH-NET heeft Dre met enige regelmaat gevlogen. Daarbij heeft hij veel onderzoek gedaan naar de historie van dit vliegtuig en menig artikel kwam van zijn hand.

Wings to Victory heeft diverse spullen van Dre ontvangen voor het museum. Recent nog een aantal boeken.

Dre was al geruime tijd ziek en is 90 jaar geworden.

We verliezen in hem een goede vriend.

Dre Slingerland Copyright BN/DeStem Frank Timmers

Datum	BEHAVENING		PLAATS		TIJD			Aard van de vlucht	Technische storingsvallen, bijzondere v...
	Namen	Functie	Vertrek	Aankomst	Vertrek	Aankomst	Vliegtijd		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
3-10	H de Braeke	VL	EMAR	EMAR		Transport		30.05	
3-11	H de Braeke	VL	EMAR	REHSE	10.35	10.55	0.20	37.50	
5-10	B. Nomenen	VL	-	-	10.05	10.30	0.25	37.15	
9-10	D. Slingerland	VL	EMAR	EMAR	12.00	13.30	0.50	36.25	D. S.
10-10	D. Slingerland	VL	EMAR	REHSE	17.00	17.45	0.40	35.45	D. S. C. W.
13-10	H de Braeke	VL	EMAR	EMAR	17.30	18.00	0.30	37.15	D. S.
16-10	H de Braeke / B. Nomenen	VL	EMAR	EMAR	17.20	18.00	0.40	34.35	D. S.
16-10	H de Braeke	VL	EMAR	EMAR	15.45	16.30	0.45	33.30	D. S.
05-02-00	H de Braeke	VL	EMAR	EMAR	12.10	13.40	1.00	32.55	D. S.
27-02-00	H de Braeke	VL	EMAR	REHSE	10.10	11.30	1.20	31.35	D. S.
Transporteren								50.00	50.00

codenaam voor de Duitse radarpost bij Clinge.

door Jaap Geensen–Heikant

Tijdens de tweede wereldoorlog was er in het gebied rond het voormalig Fort Kijkuit, op de grens tussen de toenmalige gemeenten Clinge en Graauw, niet ver van de grens met Hulst, een Duits Luftwaffe barakkenkamp gevestigd. Meer bepaald in de Kleine Kieldrecht polder.

Er waren niet alleen houten barakken voor het personeel maar ook diverse bunkers, radar installaties, radio masten en licht luchtdoelgeschut.

Het kamp was met prikkeldraad omgeven en de weg er doorheen was afgezet met verplaatsbare hekken die voor leveranciers en bezoekers geopend werden.

Toen in april 1944 met het onder water zetten van de strook Axelse Sassing-Axel-Hulst- richting Saeftinge werd begonnen zou het kamp in het drassige gebied terecht gekomen zijn. Op dat moment echter was er al besloten om de post te ontmantelen en in Oostelijke richting te verplaatsen.

De betonnen constructies zijn toen achtergebleven in de decennia na de oorlog tijdens en na herverkavelingen gesloopt. Elk spoor is verdwenen.

Dat de informatie over de stelling schaars is zal zijn oorsprong wel hebben in het feit dat voor de Duitsers alles

wat met radar te maken had “GEHEIM” was.

Het feit is daar dat ik er ondanks verschillende pogingen niet in geslaagd ben om een foto van de opstelling te vinden. Ze moeten wel bestaan en het zoeken is nog niet opgegeven. In de archieven van de Nederlandse Genie vinden we wel gegevens over de betonnen constructies zoals die na het einde van de oorlog in het hele land door de Genie in kaart zijn gebracht.

In het dagboek van A.P. Neeteson, onderwijzer aan de Openbare School te Kloosterzande staat het volgende vermeld: “21 Juni 1942. Er zijn een 60-tal geniesoldaten ingekwartierd, die telefoonlijnen leggen van Perkpolder naar het Zeegat (Clinge) waar een zender of iets dergelijks staat opgesteld. Deze mannen zijn ook in Rusland geweest waar ze niet te best over te spreken zijn”.

We moeten aannemen dat de bouw van de stelling op dat moment zo ver was gevorderd dat de communicatie met (bijvoorbeeld Gilze Rijen) relevant begon te worden.

Wat weten we over het personeel?

In de archieven van de Gemeente Hulst kunnen we enkele zaken terugvinden die in verband kunnen worden gebracht met de radarpost.

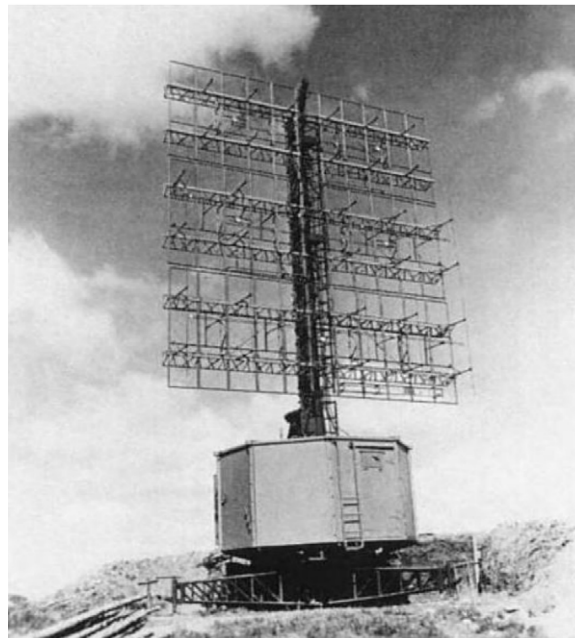
De burgemeester van Hulst schrijft over het Duitse onder-

deel met Feldpost nummer L04836 die het kamp gebouwd hebben en om levering van prikkeldraad “verzoeken”. Het onderdeel achter dit Veldpostnummer was: 10. Kompanie Luftgau-Nachrichten-Regiment Belgien-Nordfrankreich. Blijkbaar belast met de bouw van de stelling. De burge-meester van Clinge heeft contact met de inmiddels aanwezige bemanning van de post die het F.P.nr L51893 gebruikt en op 1 April 1943 eveneens om prikkeldraad en palen voor de afzetting “verzoeken”. Achter dit nummer gaat schuil: 12. Kompanie Luftnachrichten-Regiment 211. Zij waren degenen die tot de vroege zomer van 1944 de post bewoond hebben. In augustus 1944 zijn ze na vertrek opgedeeld over verschillende Luftwaffe -onderdelen in Nederland boven de rivieren. Dit komt grotendeels overeen met het functioneren van Nachtjagdraum 102, gevestigd op Gilze-Rijen, in functie geweest van juli 1942- 27 mei 1944. Bij de Luftwaffe was de post geregistreerd als nr 17. Er zijn vermeldingen in de literatuur naar een WESPE 1 en een WESPE 2 die bij Halsteren gestaan zou hebben. Ik heb gezocht naar informatie over de stelling bij Clinge.

Waar stond de stelling WESPE precies?

In het Nationaal Archief te Den Haag bevindt zich ingangnr. 2.13.167 betreffende bunkers. Dossier 218 geeft details over de verschillende bouwwer-

ken, per toenmalige gemeente gerangschikt. In de gemeente Clinge kadastraal sectie B bevonden zich 11 objecten, genummerd C1 t/m C11: In de Kleine Kieldrechtpolder: C 1, 2, 3, 4, 5 en 6 In de Nieuwe Kieldrechtpolder C 7, 8, 9, 10 en 11

Een Freya radar

GEMEENTE CLINGE:

	<i>Kadastraal</i>	<i>Type:</i>	<i>Afmetingen:</i>	<i>Muurdikte:</i>	<i>Eigenaar perceel:</i>
	<i>perceel:</i>				
C 1	B 81	Woonschuilplaats	11,5x9,5m		Penneman, Dorpsstraat 52 Klinge
C 2	B 87	Fundering Radar	5x5 achth. 1,5 h.		Penneman, Dorpsstraat 52 Klinge
C 3	B 81	Bergplaats	7,3x5,8m		Penneman, Dorpsstraat 52 Klinge
C 4	B 80	Woonschuilpl. Open	7,3x5,8m		Penneman, Dorpsstraat 52 Klinge
C 5	B 54	Munitie nis	2,9x1,7 x 1,2m	0,33 en 0,22	J.A. Roeland, Gent
C 6	B714	Bergplaats	7,6x2,5x2,3m		J.G.Burm Grote Markt 7 Hulst
C 7	B126	Bergplaats	7,6x2,5x2,3m	0,33	N.Herv Kerk Gr. Bagijnstr.32 Hulst
C 8	B125	Bergplaats	7,6x2,5x2,3m	0,33	N.Herv Kerk Gr. Bagijnstr.32 Hulst
C 9	B125	Woonschuilplaats	5,9x4,1x2,4m	0,25 beton	N.Herv Kerk Gr. Bagijnstr.32 Hulst
C10	B125	Woonschuilplaats	5,9x4,1x2,4m	0,25 beton	N.Herv Kerk Gr. Bagijnstr.32 Hulst
C11	B125	Bergplaats	11 x 8,3m		N.Herv Kerk Gr. Bagijnstr.32 Hulst

GEMEENTE GRAAUW, KLEINE KIELDRECHTPOLEER BIJ VOORMALIG FORT KIJKUIT :

G1	E546	Fundatie luisterapp.	5x5 m achthoekig 1,5m h.		J.G.M.Seijdlitz, Antwerpen vruchtgebr. P.Baudier Gr. Markt 26 Hulst
G2	E306	Bergplaats			J.J. Henderckx Klinge (B)

GRAAUW

E7

p/a J.de Burger

In totaal dus 13 betonnen constructies die achtergebleven zijn na de ontmanteling van de stelling in het voorjaar/zomer van 1944.

Wat stond er waarschijnlijk opgesteld?

Uit de tekeningen van fundering C2 en G1 kunnen we afleiden dat er twee volgradars op hebben gestaan van het type Würzburg Riese.

Dan zal er een Freya Radar gestaan hebben die opgesteld kon worden op vier zware betonnen blokken. Die blokken zijn door de Genie niet aangetroffen maar het kan natuurlijk zijn dat als ze al achtergelaten waren, een van de landbouwers ze na het vertrek op een deskundige manier uit de weg gezet heeft.

Er moeten ook nog een of twee hoge radiomasten hebben gestaan (voor het zgn Y-Verfahren) ter lokalisatie en communicatie met de nachtjager.

Wat was de taak van deze “Stelling” ?

Ooggetuigen uit de tijd spreken van Duitse dames die als het kan overdag in de zon zitten. Dat zal wel kunnen kloppen want die hoorden bij een opstelling als WESPE: Luftwaffehelferinnen ook wel “Grijze Muizen” genoemd.. Onze streek bevond zich in de termen van de Luftwaffe in **Nachtjagdraum 102** Op Walcheren was nog zo'n opstelling met de codenaam HAMSTER.

Samen hadden ze 's nachts één of meerdere nachtjagers (Messerschmitt Bf 110 of Junkers Ju88) in de lucht. Die kwamen van Gilze Rijen of Sint Truiden.

De gang van zaken was als volgt: Alarm als het vertrek vanuit Engeland werd waargenomen. De Engelsen verraadden zich doordat ze voor vertrek de boordradio's testten, het aantal aan- en uit-klikken was voor de Duitsers al het teken dat er weer een aanval op til was. Een of twee jagers werden dan op het juiste moment de lucht in gestuurd en “geparkeerd” rond het radiostation (Wespe). Ze wachtten op het moment dat de Freya radar met een bereik van ongeveer 120 Km een groep RAF bommenwerpers had ontdekt op aanvliegeroute, waarvan een of twee toestellen goed gevolgd konden worden.

Binnen het bereik van de ene Würzburg radar gekomen nam de **JagdLeider-Officier** het over en stemde de tweede Würzburg af op de nachtjager.

De posities van de beide vliegtuigen werden door de dames bijgehouden op een grote glazen plaat met daar onder een kaart van ons gebied met een schaal van 1:50.000: een Seeburgtafel van $2\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ meter. Een rode stip de bommenwerper een groene of blauwe stip de Duitse nachtjager. De jager werd door de dame die met de radioman in de jager contact hield op een ontmoetingskoers met de geselecteerde bommenwerper gezet.

Binnen 4 Km van het doel had de jager later zelf een radar, vaak een Lichtenstein 202 waarmee hij dan zelf de nadering overnam.

's Nachts werden dus vanaf Clinge de nachtjagers naar de Engelse bommenwerpers toegepraat om ze vervolgens vanaf de onderkant te besluipen en in brand te schieten. De geprekken met de jager gingen in een soort geheimtaal. De Jagd Leit Offizier naar de radioman in de nachtjager:

Antreten 190	(=stuur koers 190 graden)
Kirchturm 48	(de vlieghoogte van het doel is 4.800 meter)
Fahren Sie Express	(topsnelheid aanhouden)
2 Lisa	(stuur 20 graden naar bakboord)
Marie 8	(afstand 8000meter) tot vlakbij de bommenwerper.

Bij het in het zicht komen van het doel melde de jager zich met “Pauke Pauke” (ik zet de aanval in)

Tegenmaatregelen:

Het Duitse systeem zorgde ervoor dat er voortdurend RAF bommenwerpers werden neergehaald. De eerste doorbraak kwam toen dankzij een commando overval op een Würzburg in Frankrijk de golflengte van de installatie achterhaald werd: 54 cm. Zilverfolie strips van de halve golflengte dus 27 cm (elk stripje gaf de echo als van een vliegtuig) zorgden ervoor dat de Würzburgs finaal verblind werden. De eerste aanval met de radar verstorende

stripjes zilverpapier (codenaam:Window) gebeurde in de nacht van 24/25 juli 1943 op Hamburg met 791 RAF vliegtuigen waarvan er nu “slechts” 12 verloren gingen. Een andere truc die voor veel verwarring zorgde was het inbreken op de radio communicatie tussen de jager en het grondstation. Dit werd gedaan door Duitstalige dames in Engeland die zich uitgaven voor de echte Luftwaffehelferin en die zich de codes en terminologie eigen gemaakt hadden.

Een systeem dat het tot het einde van de oorlog heeft uitgehouden was het gebruik van een stoorzender die aan ging zodra de frequentie van het grondstation was ontdekt. Verandering van de radar golflengte leverde weer zilverstrips op van een aangepaste lengte. Zo werd er steeds naar aanpassingen gezocht om de vijand voor te blijven.

Onderzoek van het “Kriegstagebuch” van de Flak Kommandant te Vlissingen.

Het luchtdoelgeschut in onze provincie werd geregeld door de Flak Kommandant in Vlissingen. Zijn oorlogsdagboek, de officiële verslaggeving van het onderdeel is grotendeels bewaard gebleven. Alle luchtalarmen, en andere incidenten werden door de batterijen minutieus bijgehouden.

Natuurlijk ging er 's nachts als er eigen nachtjagers in

gebied 102 actief waren een waarschuwing uit naar alle luchtdoeleenheden in het betreffende gebied.
“Niet vuren wapens alle kalibers” of :“vuren alleen toegestaan door de lichte wapens en: geen zoeklichten”.
Of orders van gelijke strekking.

In het dagboek vinden we de eerste vermelding van WESPE pas op 7 Sept. 1942. Toen was WESPE zeker in bedrijf (in juni waren de telefoonkabels gelegd):

*03.25 Leucht und Feuerverbot durch Nachtjagdauswertung
HAMSTER und WESPE*

07.00 Nachtjagd WESPE beendet.

Met andere woorden: tussen half vier en 7 uur 's ochtends niet vuren en de zoeklichten uitlaten.

Gedurende 1942 worden de activiteiten van WESPE tijdens 16 nachten met name genoemd.

In 1943 zijn er 20 dagen waarop uit het dagboek blijkt dat er boven het gebied nachtjager-activiteit was. In de nacht van 11 op 12 december 1943 wordt er voor het eerst melding gemaakt van “Zahme Sau” een andere tactiek waarbij een aantal jagers in de stroom bommenwerpers werd gestuurd en op eigen initiatief verder aanvallen uitvoerden. Hoewel beide methodes naast elkaar gebruikt zijn heb ik in het Vlissingse KTB geen vermeldingen meer gevonden alleen geregeld de opmerking dat een of meer-

dere radars gestoord waren. Het is in een van de eerste maanden van 1944 dat het besluit valt om WESPE te verhuizen.

Wat is het onheil dat WESPE heeft helpen aanrichten?

Van veel van deze radarposten weten we wat voor aandeel de JLO's hadden bij het neerhalen van bommenwerpers. In het jachtgebied 102 werkte WESPE samen met HAMSTER bij Westkapelle.

Van WESPE hebben we geen gegevens over het personeel maar van HAMSTER weten we meer: Oberleutnant Heemann werd maar liefst het neerhalen van 25 vliegtuigen toegekend, Leutnant Bauer 1, Leutnant Marschofer 2 en Oberfeldwebel Nowack geen enkele.

In het Vlissingse FLAK dagboek vinden we meldingen van radarposten i.v.m het neerschieten van vijandelijke en ook van eigen toestellen en ook in de archieven van de Luftwaffe zijn er enkele verwijzingen naar voorvallen waarin “Clinge” een rol heeft gespeeld. Bewerking van de bronnen geeft het volgende voorlopige en waarschijnlijk incomplete beeld van de betrokkenheid van WESPE over de periode september 1942 t/m september 1943.

10.09.42 om 22.50 uur Neerstortend vliegtuig in richting 5 (door radarpost bevestigd) Dit is Wellington R1616 van 20 OTU Na bombardement op Düsseldorf bij Biervliet neergehaald door Oblt Albert Schulz van 1./NJG2 De 5 bemanningsleden komen om het leven.

14./15.2.1943 om 20.20 uur Ofw.Hermann Schönthier en Ogrf. Schaffer, 2./N.J.G.1 melden het neerschieten van hun derde bommenwerper in samenwerking met 12./Ln-Regiment 211 op een hoogte van 4800 meter bij Meerhout (B) Het is de Wellington HE164 van 466 Sqn RAF. Drie man komen om het leven en de andere drie worden krijgsgevangen gemaakt. Ze namen deel aan een bombardement op Keulen. (Info Boiten en Gravez)

In de nacht van 25/26.5.1943 Schieten Leutnant Bruno Heilig en Uffz Scholl en Gefr. Chus van E./NJG2 om 02.15 op een hoogte van 6300 meter bij Poppel (B) zijn eerste bommenwerper neer. Er wordt gemeld dat het in samenwerking is met 12./Ln-Regiment 211. Het is de Stirling BK602 van het 75 Sqn (Nieuw Zeelandse) RAF. Ze keren niet terug van een vlucht op Düsseldorf en noch het vliegtuig noch de 7 man bemanning zijn ooit teruggevonden.

Diezelfde nacht om 03.42 Melden Lt.Werner Hopf en Uffz Zapf van 1./NJG1 hun eerste bommenwerper in samenwerking met 12./Ln-Regiment 211. De Lancaster ED834 van 9 Sqn RAF stort van een hoogte van 5400 meter neer bij Vlissingen de zeven bemanningleden overleven het niet. Zij namen ook deel aan het bombardement op Düsseldorf. (Info Gravez)

12.06.1943 00.38 WESPE: Fasan (code voor actie!) 00.39 In richting 10 stort een brandende machine neer. Waarschijnlijk Wellington HE184 van Sq 431 RC(anadian)AF geclaimd door Ofw Reinhard Kollak van 7./NJG4 Alle 7 bemanningsleden komen om in de Noordzee ten westen van Westkapelle. Tussen de Zeeuwse eilanden en op de Noordzee voor de Zeeuwse kust worden rond deze tijd nog 7 bommenwerpers neergehaald door de nachtjagers. Er zijn onder de 50 bemanningsleden geen overlevenden.

15.06.1943 om 00.53 meldt Wespe dat zijn nachtjager 3 Km voor Antwerpen een bommenwerper heeft neergehaald..Dit is de Lancaster ED810 van 50 Sq RAF na een vlucht naar Oberhausen neergestort bij Ekeren. Alle zeven bemanningsleden komen om. Uffz. Rudolf Frank vgedetacheerd bij 2./NJG1 meldt zijn 8^e claim om 01.24 op 6.000m 8 km ten noorden van Antwerpen (info Theo Boiten)

17.06.43 om 00.51 uur een vliegtuig neergeschoten boven Antwerpen. Volgens meldingen schiet Uffz Rudolf Frank gedetacheerd bij 2./NJGI die nacht zijn 10^e vliegtuig neer. Lancaster ED840 van het 156 Sq RAF op een hoogte van 5800 meter bij Lier. Vier van de zeven bemanningsleden overleven de crash niet de andere drie worden krijgsgevangen gemaakt. (info Th. Boiten).

Dezelfde nacht om 01.43-01.45 Luchtgevecht boven Vlissingen. WESPE: Lancaster neergeschoten richting 6 Schelde. Weer een claim van Rudolf Frank. Het toestel de Lancaster ED785 van het 49^e RAF Sq stort 2 Km ZW van Vlissingen in het water een van de acht bemanningsleden wordt gevangen genomen, de andere zeven komen om.

22.06.43 om 01.18 meldt batterij Veere een neerstortend vliegtuig en parachutes in richting 3-4. Om 01.26 uur WESPE: het was de nachtjager! Na 19 claims wordt de Bf 110 nachtjager van Maj Holler zelf door een boordschutter van een bommenwerper geraakt en stort neer bij Duivendijke (Schouwen) De radioman weet zich met zijn parachute te redden.

3-4/07.43 van 22.00-01.10 uur worden door WESPE maar liefst 19 neergeschoten vliegtuigen gemeld. Bij een raid op Keulen verliest de RAF die nacht 38 bommenwerpers. Bij de landing in Engeland verongelukken er 6 en in de buurt van het doelgebied 4 (waarschijnlijk door Flak) Er resteren er dus 28, die grotendeels in België neerstorten (een bij Zaamslag met een overlevende) Het is dus niet onwaarschijnlijk dat de nachtjagers van WESPE die nacht inderdaad 19 vliegtuigen neergehaald hebben. FLAK Vlissingen vermeldt o.m. 4 neerstortende vliegtuigen: 00.48 Richtung 3-4 und Richtung 6 01.10 Richtung 4-5 und Richtung 8-9. Acht stuks zijn niet teruggevonden en die zijn waarschijnlijk in zee gevallen kan kloppen met de richting door Vlissingen opgegeven.

22.08.43 om 23.50 zowel WESPE als HAMSTER "Fasan" Dit was het sein dat de Nachtjagers overgingen tot aktie. Hoewel ik geen bewijs gevonden heb dat de nachtjager van Wespe bommenwerpers heeft neergeschoten die nacht is het wel waarschijnlijk. Ze waren om 21.00 uur uit Engeland vertrokken voor een raid op Düsseldorf en rond 01.00 uur die nacht storten er weer 3 in de regio neer. 21 van de 22 bemanningsleden komen daarbij om het leven.

In het jagdgebied van WESPE worden in deze periode 37 bommenwerpers neergehaald met het verlies van 250

mensenlevens. Slechts een enkel bemanningslid overleefde de crash na een aanval van een nachtjager. Over de periode sept.'43 t/m mei '44 hebben we geen bewijs van de betrokkenheid van "Clinge" bij de grote aantallen bommenwerpers die tijdens die periode toch 's nachts neergeschoten werden. Dit kan veroorzaakt zijn door de verandering van tactiek waarbij het grondstation de jagers veel korter begeleide en/of ook door het feit dat grote delen van het Luftwaffe archief op bevel van hogerhand vernietigd zijn.

De gebruikte Duitse radarapparatuur:

FuGM 80 "Freya", een mobiel systeem met een bereik van 120 km. Dit was de "aangever" voor de twee Würzburgs

Het Funk Mess Gerät 65 met als codenaam "Würzburg Riese" werd gebouwd door Telefunken in 1940 en werkte op een golflengte van 53 cm en leverde een vermogen van 8 KiloWatt De doorsnee van de antenne was 7,5 meter en hij had een bereik van 40-60 Km FuMG 65E . Ze werden per twee opgesteld, de ene om een bommenwerper te volgen, de andere volgde de nachtjager.

Funk Gerät 202 "Lichtenstein BC" door Telefunken ingevoerd in de herfst van 1941 Gebruikt door Luftwaffe in de neus van een Me 110 or Ju 88. Frequentie van 490 MHz en een

vermogen van 1,5 kW. Om de jager in de pikdonkere nacht toch bij zijn slachtoffer te loodsen. Hiervan zijn meerdere typen in gebruik geweest.

Geraadpleegde literatuur/ bronnen

- 1) De Geheime Oorlog. Brian Johnson 1979 Uitg. L.J.Veen b.v. Ede.
- 2) Die deutschen Funkmeßverfahren bis 1945. Fritz Trenkle. Dr. A.Hütig Verlag, AEG A.G.
- 3) Deckname "Würzburg" Arthur O. Bauer. Verlag Historischer Technikerliteratur.
- 4) Kriegstagebücher der Flak Kommandeur Vlissingen, Aug.1942-Sept.1944 Bibl. Wings to Victory.
- 5) Nationaal Archief, Den Haag Ministerie van Defensie: 2e Geniecommandement Bureau Registratie Verdedigingswerken "Bunkerarchief"
- 6) Persoonlijke communicatie Theo Boiten
- 7) Bomber Command : RAF losses
- 8) Pers. communicatie Philippe Gravez (12./Ln.-Rgt. 211 claims, extracted from the XII. Fliegerkorps Korpstagesbefehle (24.12.1942 - 3.6.1943) that are kept in BA-MA file RL 8/90.)

*Wij werden attent gemaakt op een graf van een vlieger.
Op de begraafplaats van Cadzand.
Deze naam komt niet voor in onze database.
Op deze begraafplaats ligt Flying Officer F.G. Rudduck.*

Wie is deze vlieger, die op 6 juni 1944 om het leven kwam?

Hij was de vlieger van een DeHavilland Mosquito van 140 squadron RAF.

De navigator was F/S H C Dent.

De Mosquito XVI met serienummer MM279 was een Photo Reconnaissance uitvoering en was afkomstig van de RAF basis Northolt. F/O Rudduck was op zijn 8e missie toen hij boven het nauw van Calais verongelukte. Zijn lichaam spoelde aan in Zeeland waar F/O Rudduck sindsdien begraven ligt.

F/O 137300 Frank George Rudduck (pilot)
RAFVR - KIA 32 jaar en ligt begraven te Cadzand
F/Sgt 1544756 Charles Henry Dent (obs)
RAFVR - MIA 22 jaar

Op 2 september 1943 werd er op het sluisen complex van Hansweert een aanval uitgevoerd door Hurricanes. Twaalf met raketten bewapende Hurricanes, vier van No.137 squadron en acht van No.164 squadron stegen om 10.00 uur op van Manston.

De sluisen van Hansweert werden sterk verdedigd! Op het stenen gebouwtje van de sluismeester stond zelfs een 2 cm vierling en op voorhand waren de sluisdeuren reeds open gedraaid. Toen op amper zes meter hoogte de eerste twee Hurricanes vanaf enkele honderden meters afstand hun eerste salvo's afvuurden waren de Flakbemanningen paraat. Na de eerste serie raketten trokken de Hurricanes steil op in een rechterbocht waarbij de machine van Sqn.Ldr. McKeown recht over de vierloops van 2 cm vloog en deze konden eenvoudig niet missen; de Hurricane kreeg de volle laag en dook schuin omlaag waarna het zich op de Kanaalweg in een huis boorde. De piloot kwam in de vuurzee om het leven!

De raketten van de volgende twee Hurricanes troffen een binnenvaartschip.

Ook de vierling op het eerder genoemde gebouwtje kreeg een voltreffer waardoor enkele bedieningsmanschappen sneuvelen.

Van het daarop volgende paar Hurricanes kreeg het links vliegende toestel van Flt.Lt. Dehoux, vlak voordat hij zijn

Aan de rechterkant P/O J.L. Dehoux

salvo moest afvuren, de volle laag van de afweer! Ook dit vliegtuig trok op om vervolgens tegen de Boomdijk te crashen. Tijdens dit moment verloor het vliegtuig een vleugel waardoor de vier er onder hangende raketten over een stuk bouwland werden verspreid. De overige machines werden allemaal in meer of mindere mate door de Flak getroffen maar slaagden er niettemin in om op hun basis terug te keren. Een Typhoon van 198 squadron, welke als escortejager meevloog, werd tevens neergeschoten.

De vlieger F/Sgt E. T. L. Osborne kwam hierbij om het leven. Hij ligt begraven te Bergen op Zoom. Dehoux en Mckeown liggen begraven in Vlissingen.

11 mei as zullen het Calvin College en Wings to Victory een herdenking organiseren bij het monument aan de Noorddijk te Krabbendijke.

Het Calvin College heeft het monument via de stichting 4-5 mei geadopteerd.

De bedoeling is om deze herdenking elk jaar te gaan houden op 11 of 12 mei. Dit is de datum van het vliegtuig-ongeval in 1944, waarbij de gehele bemanning omkwam. Leerlingen van het Calvin zullen o.a. zelfgemaakte gedichten voorlezen. Verder wordt medewerking verleend door diverse personen en organisaties.

Wings to Victory zal met de Auster een flypast uitvoeren.

KAMPS

STRAAL-EN INDUSTRIËLE SPUITWERKEN

- Stralen van metaal, hout en glas
- Droogijstralen
- Torbo stralen
- Schooperen
- Poedercoaten
- Elektrostatisch spuiten
- Airless spuiten
- Lucht ondersteund airless (airmix)
- Hoog rendement pneumatisch (h/vlp)
- Polyurea Hot Spray

Schouwersweg 82
4451 HT Heinkenszand
t: 0113-568206
f: 0113-562621
e: info@kampsstraalbedrijf.nl
www.kampsstraalbedrijf.nl

Hartelijk dank voor het drukwerk en de moeite voor ons gedaan!

Drukkerij Zoeteweyj

Molendijkseweg 2 • Tel. 0113 571404
E-mail: info@dzy.nl • www.dzy.nl

De kleurrijkste drukker uit de regio

Drukkerij Zoeteweyj: voor alle mogelijke toepassingen
Voor drukwerk bent u bij ons aan het juiste adres!

Via Fred Boogaart uit Vrouwenpolder hebben we een diversiteit aan gesigneerde foto's, en andere luchtoorlog-gerelateerde attributen ontvangen.

Al de foto's zijn gesigneerd door veteranen uit de Tweede Wereldoorlog.

Vooral de schets van vliegtuigen van 617 squadron is bijzonder. Het squadron is nu nog steeds actief en kent een rijke historie vanaf 1943.

Gesigneerd door verschillende 617-squadron veteranen waaronder de bekende squadronleader James Tait, Bill Reid, onderscheiden met het Victoria Cross, Bob Knight onderscheiden met een DSO en een DFC en zo meer.

Allen waren betrokken bij o.a. de aanval op de Tirpitz, de aanvallen op de onderzeeboot onderkomens in Frankrijk, het afwerpen van de "Grand Slams" bommen en meer bekende missies van het precisie 617-squadron.

Dhr Boogaart heeft al deze lijsten na de oorlog persoonlijk ontvangen voor de geboden hulp aan geallieerde vliegers. Deze zaten verborgen in zijn ouderlijk huis in Zeeuws-Vlaanderen.

Ook is hij jaren actief geweest in "The Escape", een Nederlandse Vereniging van Pilotenhelpers uit de Tweede Wereldoorlog.

Meer over de pilotenhulp in een latere Airmail.

Deze keer een Engels stuk.
De **“Victory Bell”**

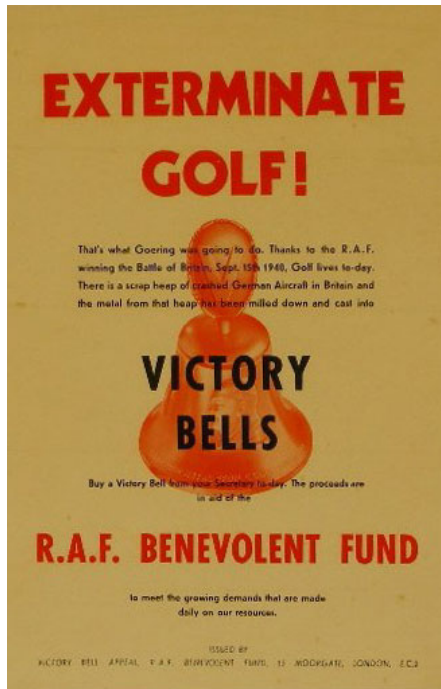
Deze aluminium bel is gemaakt van neergeschoten Duitse vliegtuigen boven Engeland in de begin jaren van de Tweede Wereldoorlog.

De opbrengst kwam ten goede aan de RAF. Vele duizenden “bells” zijn toen gemaakt en is dan ook nu een veelvoorkomend item, maar mag toch in een luchtoorlogmuseum zeker niet ontbreken.

Op het handvat staat een grote “V” van Victory.

Op de zijkanten van de bel staan de afbeeldingen van president Roosevelt, Stalin en Churchill.

De volgende tekst staat op de bel: **“RAF BENEVOLENT FUND, CAST IN METAL FROM GERMAN AIRCRAFT SHOT DOWN OVER BRITAIN 1939-1940”**

Dit programma geeft scholen en burgers de mogelijkheid om een graf te adopteren. Het betreft uitsluitend graven die vallen onder de Common Wealth War Graves Commission (CWGC).

Voorwaarden zijn hiervoor opgesteld. Met het doel meer aandacht te vestigen op de vele omgekomen militairen in Zeeland en mogelijk meer informatie te vinden over de omgekomen militairen. Het betreft graven door geheel Zeeland.

Meer informatie over het adopteren kunt u verkrijgen via de stichting.

Heeft u interesse om een graf te adopteren, neemt u dan contact op met de stichting. U ontvangt naast een officieel certificaat, informatie over de vlieger en een DVD van de CWGC.

Het is kosteloos.

Het enige wat wij vragen is om minimaal 1x per jaar aandacht aan het graf te besteden.

Bijvoorbeeld op de 4^e mei.

Naar aanleiding van een vraag van nabestaanden zoeken wij meer informatie over onderstaand ongeval.

Reacties via Wings to Victory.

My relative's name was *Edward Kenneth White*,
Flight Sgt. R150887 Royal Canadian Air Force.
Killed 25.07.1943

The aircraft was a Halifax MKII Serial LQ- "M" HR 864.
Shot down in a field belonging to farmer Oudman, at the
Bovenrijgerweg, just West of Ten Boer at 23:56 hours.

The rest of the crew are as follows:

W/O II *Clifford Kettley*, P/O *Michael Smyth*

F/O *Marcel Tomczak*, Sgt *Albert Wood*

F/O *Alexander McCracken*. The only survivor was F/O
Alexander Sochowski.

The others are buried at Ten Boer Protestant Cemetery.

We willen opnieuw een excursie plannen naar de vliegbasis GilzeRijen.

Een bezoek aan de traditiekamer en de Stichting Koninklijke Luchtmacht Historische Vlucht.

De traditiekamer geeft de geschiedenis weer van de luchtmachtbasis GilzeRijen en bij de SKHV staat een vloot van +/- 20 historische vliegtuigen, allen gebruikt door de KLU. Waaronder de B25, Spitfire, Beech 18, Ryan, Tiger Moth enzomeer.

Wie interesse heeft kan zich aanmelden via de stichting.
We vragen een kleine onkostenvergoeding.

**Wings to Victory
wordt gesteund door**

CNE air

Luchtreclame

BEL MIJ

06 114 89 999

Zaterdag 28 april zouden we een formatie vliegen met vier vliegtuigen naar Herkingen.

In opdracht van stichting WO2GO die een herdenking hadden georganiseerd ter nagedachtenis aan de bemanningsleden van Halifax LK802 die op 23 april 1994 verongelukte.

Familieleden van de bemanning waren hierbij aanwezig. Uiteindelijk vlogen alleen de twee Tigermoths van vliegveld Seppe boven de begraafplaats.

De Auster PH-NET en de Piper Cub J3 PH-UCS konden vanwege het weer niet deelnemen.

Eddy de Jonge, sinds kort werkzaam als vrijwilliger voor Wings to Victory, is gestart met de restauratie van de step van van der Poest Clement. Van der Poest, de bekende vlieger uit Nisse, was ten gevolge van een vliegtuigongeval in 1945 met een Auster, slecht ter been. Hij voorzag een step van een motortje en een plateau, en zo reed hij in Nisse en omgeving rond.

Naast de step hebben we de beschikking over meer persoonlijke dingen uit de militaire loopbaan van van der Poest Clement.

Van der Poest Clement

Stichting Wings to Victory wordt ondersteund door:

AAR

Accountants- en
Adviesgroep Rijkse

www.aar.nl

Antiquariaat

Neeven - v.d. Laan
AVIATION & WAR BOOKS

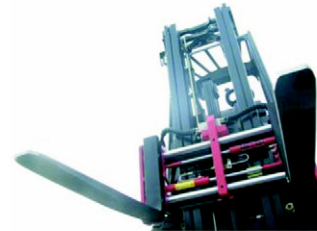
Bezoekadres: Ambachtsweg 8c 1474 HW Oosthuizen

Tel: 06-34659844 Tel: 06-20298691

Elke zaterdag geopend van 10:00 tot 17:00 uur

Bezoek onze website: www.aviation-warbooks.nl

 hefmatic

...als het hoger moet...

Kaaiweg 13a - 4454 ZG Borsselle
T: 0113-355000 - F: 0113-355001 - www.hefmatic.nl

Linde

 HIRB

 MULTILIFT

Zeeuwse Luchtvaartdagen

Luchtvaart Toen en Nu

Wings to Victory Fly in
2, 3 en 4 augustus 2012

Vliegveld Midden-Zeeland

www.wingstovictory.nl

VOLUNTEER FOR FLYING DUTIES

Stichting Wings to Victory